herpy

VARANER

Varanus reisingeri

En smal, gul och svart trädvaran från ön Misool i Indonesien med en lång gripsvans och lysande gula fläckar på ryggen. Arten är sällsynt i terrarier, kräver ett högt och varmt terrarium med hög luftfuktighet och hör hemma hos den erfarne varanhållaren, inte hos nybörjaren.

Familj: Varanidae Engelska: Yellow tree monitor Publicerad 15 november 2026

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**80-95 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**10-15 år**
Aktiv	**På dagen**
Levnadssätt	**Trädlevande**
Biotop	**Regnskog**
Svårighetsgrad	**Erfaren**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**120 × 60 × 180 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**27-32 °C**
Värmeplats	**35-48 °C**
Temperatur, natt	**24 °C**
Luftfuktighet	**60-90 %**
UVB	**Rekommenderas** Fergusonzon 2
Föda	**Insekter och ryggradsdjur**
Hålls	**Ensamma eller parvis**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**1-7 ägg**
Inkubation	**160-170 dagar** vid 29 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Bilaga II**
EU-bilaga	**Bilaga B**
IUCN	**Kunskapsbrist (DD)**

Om arten

Varanus reisingeri hör till trädvaranerna i undersläktet *Euprepiosaurus* och är nära släkt med *Varanus prasinus*. Kroppen är smal, och den långa gripsvansen kan utgöra mer än två tredjedelar av djurets totala längd. Den används aktivt vid klättring.

Färgen är det som gör arten omisskännlig. Grundfärgen är svart, och på ryggen sitter lysande gula fläckar och ögonfläckar i tvärgående rader. Nosen är nästan vit, och buken är vit till gulaktig, hos vissa djur med en rosa skiftning. Andra arter i samma grupp är gröna, blå eller svarta med annan teckning, så färgen ensam skiljer arten från dem. Arten beskrevs 2005, och namnet hedrar den tyske naturforskaren och terrariehållaren Manfred Reisinger, som hjälpte till att fastställa att det var en ny art. Senare undersökningar av fjällens uppbyggnad visade stor likhet med *V. prasinus*, så vissa forskare behandlar den som en underart. Här följs den vanliga uppfattningen att den är en egen art.

En fullvuxen *V. reisingeri* är omkring 80 cm lång inklusive svans och kan nå 95 cm. Vikten är inte dokumenterad. Djuren är dagaktiva och nervösa, och de flesta djur i handeln är vildfångade.

Arten är ingen nybörjaart och inte heller en art man ska välja enbart på utseendet. Den lever länge, kräver ett stort, hembyggt terrarium och en varm, fuktig och väl ventilerad miljö, och vildfångade djur har nästan alltid parasiter och stress med sig. Det samlade kravet på utrymme, ström, foder och tid är mycket större än vad djurets storlek ger intryck av.

Läs mer: Köp av djur: uppfödda djur, vildfångst och transport

Utbredning och livsmiljö

Varanus reisingeri finns bara på ön Misool i Raja Ampat-arkipelagen utanför Nya Guineas västspets, i provinsen Västpapua i Indonesien. Typlokalen är själva ön, och inga djur har hittats någon annanstans. Utbredningen är därför extremt liten, och arten räknas till de ödlor som har ett av de minsta kända utbredningsområdena.

På ön lever arten i skog från havsnivå upp till omkring 535 m.

> **Naturlig utbredning:** Indonesien.

LIVSMILJÖ

Varanus reisingeri är ett trädlevande djur som lever i tropisk regnskog. Liksom andra medlemmar av gruppen håller den till högt uppe i träden och använder den långa gripsvansen för att hålla fast sig och balansera mellan grenarna.

Det finns bara få direkta observationer av arten i det fria, och det finns inga mätningar av temperatur och luftfuktighet på växtplatsen. Regnskogen på en ö vid ekvatorn har ett varmt och fuktigt klimat året runt med små variationer, och därför hålls arten i fångenskap vid hög temperatur och hög luftfuktighet med bara liten skillnad mellan sommar och vinter. Vilka värden som gäller på Misool är inte dokumenterat.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

Skötsel

TERRARIET

Ett vuxet djur behöver ett högt, hembyggt terrarium på minst 120 × 60 × 180 cm (längd × bredd × höjd), och höjden är viktigare än golvytan. Uppgifterna varierar från 120 × 60 × 120 cm till 120 × 60 × 180 cm, och är du osäker är den höga varianten bäst. Vill du hålla ett par krävs betydligt mer utrymme och många separata gömställen. Ungdjur kan börja i ett mindre, men fortfarande högt terrarium där de lätt hittar födan, och flyttas upp efter storlek. Tillväxttakt och lämpliga storlekar för ungar är inte dokumenterade.

Bygg terrariet av massiv träskiva, glas eller plast, så att värme och fukt stannar kvar, och sätt in ventilation på två höjder, så att luften rör sig utan att torka ut allt. Täck bakväggen med kork eller liknande, så att djuret kan klättra överallt. Sätt upp en kraftig central gren eller ett helt träd, och lägg till grenar i många vinklar och på många höjder, så att djuret kan gå, hoppa och klättra. Korkrör ger gömställe och sovplats, och en låda med fuktig mossa hjälper framför allt ungdjur och honor som ska lägga ägg. Levande växter överlever sällan de vassa klorna, så använd konstgjorda växter och rankor.

Som bottensubstrat används ett fuktbindande lager av kokosfiber, mossa, gödselfri jord eller fint hackad cypressbark, gärna med löv ovanpå. Undvik sand, småsten och grus, som djuret kan svälja så att tarmen blir tilltäppt. Arten är trädlevande, så bottenlagret är mest till för att hålla kvar fukten. Stängda luckor ska alltid sitta ordentligt, och värmekällor ska vara avskärmade, så att djuret inte kan bränna sig på dem. Ställ en liten skål med vatten högt upp på en hållare, så att den kommer till användning.

TEMPERATUR

Dagstemperaturen i terrariet ska vara 27-32 °C, och natten får inte bli kallare än omkring 24 °C. Över en solplats som djuret kan komma alldeles nära ska yttemperaturen vara 35-48 °C. Uppgifterna varierar, från 35-40 °C till 44-48 °C, så börja i den låga änden och låt djurets beteende avgöra vad som passar. Mätningarna avser yttemperatur tagen med en IR-termometer, inte luftens temperatur.

Det viktiga är en stor temperaturgradient, så att djuret själv kan välja mellan en varm solplats och svalare vrår. Använd en eller flera värmelampor över solplatsen, helst kopplade till termostat, och avskärma dem så att djuret inte kan röra vid lampan. Mät både längst upp och längst ner i terrariet. Sitter djuret hela dagen i det kallaste hörnet är det för kallt, eller så är något fel med hälsan.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Luftfuktigheten ska vara hög, omkring 60-90 %, och gärna över 70 %. Håll den uppe genom att spraya terrariet rejält för hand på morgonen och låta luften torka upp något framåt eftermiddagen. Spraya igen på kvällen. En dimmaskin som går några timmar åt gången kan hjälpa, men går den hela tiden blir botten för blöt, och mögel uppstår.

Båda ytterligheterna är skadliga. För hög och konstant fukt ger luftvägsinfektioner och mögel, och för låg luftfuktighet ger uttorkning, svåra hudömsningar och luftvägsproblem. Om fukten är rätt behöver djuret inte bada. Ett bad behövs bara om hudrester sitter fast på tårna eller svansspetsen och börjar snöra av blodtillförseln. Djuret dricker sällan ur en skål och tar helst vatten från droppar, så spraya lätt mot djurets nos och de omgivande bladen, så att det kan slicka i sig dem.

LJUS OCH UVB

Varanus reisingeri är dagaktiv och ska ha 12 timmars ljus per dag med lysrör eller LED. UVB är inte absolut nödvändigt, men rekommenderas som en säkerhet, eftersom det kan mildra följderna av ofullständig föda, särskilt hos ungar och honor. Använd ett UVB-rör för Ferguson-zon 2 över ena sidan av terrariet, så att djuret kan välja att gå in i och ut ur ljuset. Zonen är en uppskattning utifrån ett dagaktivt trädlevande djur i skog och är inte dokumenterad för själva arten.

Montera röret så nära solplatsen att djuret kan sola sig i ljus och värme samtidigt, men utan att röret kan nås med klorna. Byt röret enligt tillverkarens anvisning, eftersom UVB-utbytet sjunker långt innan ljuset ser svagare ut.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Varanus reisingeri är en allsidig jägare som äter insekter och andra ryggradslösa djur samt mindre ryggradsdjur. Huvudfödan bör vara insekter som kackerlackor och syrsor, kompletterade med nattfjärilar, fjärilar, silkesmaskar, vaxmottslarver, tomatsvärmarlarver och mjölmaskar. Ge ett brett urval och byt ofta, så att djuret inte blir kräset.

Kötttunga födoämnen som möss, småfåglar, räkor, malen kalkon, kokta ägg och bitar av kyckling och fisk ges mer sällan, till exempel ett par gånger i månaden. Gnagare och andra kötttunga födoämnen är inte huvudföda för arten, och för många av dem kan ge övervikt.

Insekterna göds upp väl före användning och pudras med kalk och D3 en gång i veckan. En gång i månaden pudras de i stället med ett multivitamin. Tillskottet kan också blandas i malet kött. Rätt utfodringsfrekvens är inte dokumenterad för arten; daglig utfodring med varierande föda har fungerat. Om arten äter frukt är osäkert.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Vildfångade djur är skygga, gömmer sig och blir lätt stressade. Det kan ta flera månader innan ett vildfångat djur litar på dig. Stick in handen lugnt i terrariet varje dag och låt djuret komma nyfiket fram. Grepp, tvång och hastiga rörelser förstör förtroendet. Djur födda i fångenskap är mindre rädda och blir ofta snabbt tama om du aldrig greppar, kramar eller skrämmer dem.

Arten är liten i förhållande till de stora varanerna, men har vassa klor och tänder. Ett bett eller en rispa kan ge blödande sår, som bör tvättas och desinficeras. Håll aldrig djuret i svansen och undvik att ta tag runt kroppen. Vid skötsel och rengöring ska terrariet öppnas lugnt, så att djuret inte hoppar ut eller faller.

Reptiler bär ofta på salmonella. Tvätta alltid händerna noga efter kontakt med djur, inredning och bottensubstrat, håll terrariet åtskilt från köket, och håll små barn och personer med svagt immunförsvar borta från djuret. Djuren hålls bäst enskilt. Par kan hållas tillsammans i ett mycket stort terrarium med flera gömställen, men bara om du kan skilja dem åt.

Läs mer: Karantän och hygien

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Könsbestämning hos arten är inte utförligt beskriven, och könet kan inte bestämmas säkert med blotta ögat på små djur. Låt en veterinär med erfarenhet av reptiler bedöma könet. Ålder och vikt vid könsmognad är inte dokumenterade.

Honor bör vara fullvuxna och i god hull innan de sätts i avel, eftersom äggläggningen kostar kalk och krafter.

PARNING

Djuren kan hållas parvis om terrariet är mycket stort och har många gömställen. Håll bara ett par tillsammans om du kan skilja dem åt när ett av djuren blir stressat eller jagat. Parningssäsongen är inte dokumenterad. Äggen läggs omkring fyra till fem veckor efter en lyckad parning.

Avel i fångenskap har lyckats, men är sällsynt, och det finns få utförliga beskrivningar. Uppfödning kräver erfarenhet och ett välinrett terrarium, och det är klokt att börja med uppfödda djur som är vana vid mänsklig kontakt.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Honan lägger 1-7 ägg per kull, och det kan bli flera kullar under året. Äggen läggs i botten eller i en äggläggningslåda. En hög låda, omkring 90 cm djup och fylld till brädden med fuktig mossa, kokosfiber eller en blandning, ger honan möjlighet att gräva och välja sin plats. Har honan ingen lämplig plats kan hon hålla inne äggen eller lägga dem fel, vilket är farligt för henne.

En låda för ett par måste vara mycket större än en låda för ett enskilt djur. Borra små hål i botten för dränering, så att fukten inte samlas.

INKUBATION

Äggen inkuberas vid omkring 29 °C i 160-170 dagar. Det är en lång period då temperaturen måste hållas mycket stabil. Äggen får inte inkuberas för blött, och det kan vara bäst helt utan substrat. Om könet beror på inkubationstemperaturen är inte dokumenterat.

Använd en väl kalibrerad ruvmaskin, mät temperaturen med två termometrar och kontrollera äggen regelbundet för mögel. Rör dem så lite som möjligt och vänd dem inte.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Ungar från uppfödning är nyfikna och utan rädsla för människor och blir ofta tama snabbt om de hanteras lugnt. Håll dem i ett högt terrarium med många grenar och gömställen och samma värme och fukt som vuxna djur. Födan är insekter i lämplig storlek. Tillväxt, ålder vid första äggläggning och dödlighet hos ungar är inte dokumenterade.

Flytta ungarna till varsitt terrarium om de börjar jaga varandra eller visar tecken på stress.

Hälsa och vanliga misstag

Vildfångade trädvaraner är sällan friska när de kommer hem, och många har både parasiter och luftvägsinfektioner från transport och förvaring hos leverantören. Låt en veterinär med erfarenhet av reptiler undersöka ett träckprov och djurets hälsa de första veckorna. De typiska problemen är:

- Inälvsmaskar och protozoer, som kräver olika medicin. Därför måste det avgöras med ett träckprov vad djuret ska behandlas med.
- Luftvägsinfektioner orsakade av stress, fel klimat, för torr eller för fuktig luft. De ger slem, andning med öppen mun och slöhet och behandlas med antibiotika från veterinären.
- Svampinfektioner i huden, som först liknar ett grått område som ska ömsa hud, ett blåmärke eller en brännskada, och som sprider sig. De läker inte av sig själva och är smittsamma, så djuret bör isoleras i ett annat rum.
- Hudrester som sitter fast på tårna och svansspetsen vid för låg luftfuktighet. Lossa dem försiktigt med ljummet vatten, annars kan tårna och svansspetsen dö.
- Förstoppning efter intag av sand, småsten eller grus.
- Kalkbrist och följder av ensidig föda, särskilt hos ungar och honor.

Gå till veterinär om djuret slutar äta, om det sitter med öppen mun, om huden förändras, eller om träcken är blodig eller mycket tunn.

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.